

11. marts 2025

Høringssvar fra Rådet for Grøn Omstilling

Kommissionens meddelelse: En vision for landbrug og fødevarer: Sammen skaber vi en attraktiv landbrugs- og fødevaresektor i EU for de kommende generationer, KOM (2025) 75

Til Fødevareministeriet

Rådet for Grøn Omstilling (RGO) takker for muligheden for at kommentere, trods den meget korte frist. Vi undrer os over, at notatet ikke indeholder et afsnit med regeringens holdning, men ser frem til at der så kommer endnu en høring, hvor denne er med.

Ift. "*Certificeringsordninger og benchmarking*" støtter vi som udgangspunkt fremme af naturlig kulstoflagring (carbon farming). Dog vil vi understrege, at hvis der skal gives økonomiske incitament hertil, er det afgørende, at der ikke kun fokuseres på den mængde kulstof, der lagres i marken. Der skal ligeledes tages højde for den biomasse, der fjernes fra skov og mark, da denne biomasse udgør et eksisterende kulstoflager. Derfor er det nødvendigt at etablere et troværdigt system, der sikrer lagring af kulstof. Vi opfordrer derfor til, at metodikkerne til certificering af kulstoflagring i CRCF udvikles så hele kulstofkredsløbet inddrages. Kun på denne måde sikres en retvisende og effektiv indsats for klimaet.

Ift. *"International handel"* anerkender vi Kommissionens ønske om at sikre, at ambitiøse EU-standarder ikke medfører lækage, hvis den samme produktionsstandard ikke kræves for importerede varer. Men dette må ikke føre til slækkelse af klima- og miljøkrav i EU – der er tværtimod brug for skærper, herunder økonomiske incitamenter til at sænke klima- og miljøbelastning. Vi støtter bestræbelserne for at forbyde eksport af pesticider, som er forbudt i EU – både af hensyn til miljø og sundhed i importlandene, særligt i Det Globale Syd, men også for at beskytte forbrugere i EU mod import af fødevarer indeholdende rester af disse pesticider. Men det skal gælde *alle* forbudte pesticider, ikke blot "de farligste", som KOM nu foreslår. Her bør Danmark støtte KOMs forslag om øget importkontrol med import fra ikke-EU-lande.

Desuden bør Danmark arbejde for, at i takt med at EU-regler, herunder ETS, strammes og udvides, skal EU's klimatold (CBAM) også udvides til flere varegrupper, herunder animalske fødevarer, dvs. med told på varer fra lande, som har slappere klimaregulering af husdyrbrug end EU har. Dog skal CBAM naturligvis udformes, så den ikke strider imod WTO-regler.

Ift. *"Diversificering af råvarer og input"* bør Danmark støtte KOMs bestræbelser på at gøre EU mere uafhængig af import af både protein, særligt foder, og kunstgødning. Mht. foder bør det ske ved

- gradvist at omstille landbrug i EU over mod at producere flere plantebaserede fødevarer – dette vil samtidig medføre, at EU's landbrug vil kunne mætte flere munde end i dag, endda også selv om man f.eks. udtager sårbare arealer af produktion og sænker hektarudbyttet ved gradvis overgang til økologiske dyrkningsformer
- at fremme produktion i EU af mere bæredygtigt proteinfoder, f.eks. bælgrugter (hestebønner m.v.) og græsprotein. Ift. kunstgødning bør det som anført erstattes af øget recirkulering af næringsstoffer. I en overgangsperiode kan der evt. også være tale om produktion af E-ammoniak til landbrug.

Ift. *Husdyrsektoren* er det afgørende at bestræbelserne på at styrke konkurrencedygtigheden i husdyrsektoren bl.a. med en forenklingsspakke ikke stiller sig i vejen for nødvendige skærper af klima- og miljøkrav for at leve op til såvel klimamål som implementering af Vandrammedirektivet m.v. Samtidig skal målet ikke være at opretholde husdyrsektorens dominans, men derimod som nævnt ovenfor at indlede en omstilling mod øget produktion af plantebaserede fødevarer.

Under *"Klima"* fremhæver KOM igen husdyrsektoren, men heller ikke her nævner de behovet for at indlede en omstilling mod mere produktion af plantebaserede fødevarer.

Under "Grønne tiltag" støtter vi ideen om at fremme biopesticider, men det kræver at man er opmærksom på, at disse i nogle tilfælde kan have de samme negative effekter som de industrielt fremstillede pesticider. Det er langt vigtigere dels at fremme økologi dels inden for det konventionelle jordbrug at implementere EUs 8 IPM-principper, som stadig er langt fra at være implementeret, herunder bedre sædskifte og at sikre levevilkårene for nytteinsekter samt at monitorere skadevoldere inden sprøjtning og kun anvende pletsprøjtning der hvor der faktisk er skadevoldere.

Vi støtter forslaget om ekstensivering i husdyrstætte områder – men det bør ske som led i en samlet plan for nedbringelse af den animalske produktion. Herunder støtter vi forslaget om at udarbejde en rapport om konsekvenser ved forbrug af ultra-forarbejdede fødevarer. Men det er vigtigt her også at se på hvad alternativerne er til de pågældende fødevarer, og om de sundhedsproblemer der er ved de ultraforarbejdede er værre end dem der er ved produktioner, som de erstatter. Det gælder f.eks. plantebaserede "mælkeprodukter", som formentlig ud fra en helhedsbetragtning vil være mindst ligeså sunde som mælk.

Venlig hilsen

Christian Ege, seniorkonsulent, på vegne af Rådet for Grøn Omstilling